



МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua, themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Голові Комітету Верховної
Ради України з питань
цифрової трансформації
Михайлу КРЯЧКУ

Щодо проєктів законів України (реєстр. № 5153 від
25 лютого 2021 року, реєстр. №№ 5153-1, 5153-2, 5153-3 від
09 березня 2021 року)

Шановний Михайле Валерійовичу!

У зв'язку з листом Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації від 15 березня 2021 року № 04-33/18-2021/90910 Міністерством юстиції України проведено правову експертизу проєкту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету», реєстр. № 5153 від 25 лютого 2021 року, внесеного Президентом України (далі – проєкт Закону № 5153), та альтернативних до нього проєктів законів України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету», реєстр. № 5153-1 від 09 березня 2021 року, внесеного народними депутатами України Нестеренком К.О. та Чорним Д.С. (далі – проєкт Закону № 5153-1), «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо запровадження добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету», реєстр. № 5153-2 від 09 березня 2021 року, внесеного народними депутатами України Тимошенко Ю.В. та Ніколаєнком А.І. (далі – проєкт Закону № 5153-2), «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету», реєстр. № 5153-3 від 09 березня 2021 року, внесеного народним депутатом України Железняком Я.І. (далі – проєкт Закону № 5153-3), та в межах компетенції повідомляється таке.

Насамперед звертаємо увагу, що усі зазначені законопроекти тотожні щодо змін, у зв'язку з чим висловлюємо зауваження щодо положень, передбачених *проектом Закону № 5153*.

1. У запропонованій пунктом 2 розділу I проекту Закону № 5153 редакції абзацу першого підпункту «а» пункту 5 підрозділу 9-4 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України (далі – Кодекс) виглядає некоректним формулювання «активи фізичної особи, одержані (набуті) декларантом внаслідок вчинення діяння, що містить ознаки *кримінального правопорушення, крім кримінальних правопорушень або інших порушень законодавства*», оскільки таке формулювання суперечить принципу правової визначеності.

2. Запропонованою пунктом 2 розділу I проекту Закону № 5153 редакцією абзацу четвертого підпункту 6.2 пункту 6 підрозділу 9-4 розділу XX «Прикінцеві положення» Кодексу передбачається, зокрема, *визначити нотаріуса уповноваженим представником декларанта, який на підставі закону та договору про надання послуг з подання до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, знеособленої одноразової (спеціальної) добровільної декларації, який діє від імені декларанта, здійснює представництво законних інтересів декларанта та ведення справ, пов'язаних зі складенням і поданням знеособленої одноразової (спеціальної) добровільної декларації*.

Підпунктом 1 пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» проекту Закону № 5153 пропонується внести зміни до Закону України «Про нотаріат» (далі – Закон), якими серед іншого передбачається доповнити перелік прав та обов'язків нотаріуса, встановлених статтями 4, 5 Закону, та розширити перелік нотаріальних дій, регламентованих статтею 34 Закону.

Так, у разі прийняття та набрання чинності проекту Закону № 5153 нотаріус матиме право *укладати з фізичними особами договори про надання послуг з подання до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, знеособленої одноразової (спеціальної) добровільної декларації* (підпункт «а» підпункту 1 пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» проекту Закону № 5153). При цьому *нотаріус буде зобов'язаний, зокрема, подавати за фізичну особу до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, знеособленої одноразової (спеціальної) добровільної декларацію в електронному вигляді; сплачувати збір з одноразового (спеціального) добровільного декларування за фізичну особу, а також здійснювати доплату збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування у разі отримання відповідного повідомлення від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, у порядку, визначеному Податковим кодексом України, за умови попереднього зарахування декларантом суми доплати, вказаної у такому повідомленні, на рахунок нотаріуса* (абзаци другий, третій підпункту «б» підпункту 1 пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» проекту Закону № 5153).

Водночас однією з нотаріальних дій, яку вчинятиме нотаріус, буде *отримання спеціального ідентифікатора декларанта та подання від імені фізичної особи – декларанта до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, знеособленої одноразової (спеціальної) добровільної декларації* відповідно до підрозділу 9-4 «Особливості застосування одноразового (спеціального) добровільного декларування активів фізичних осіб» розділу XX Податкового кодексу України» (підпункт «є» підпункту 1 пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» проекту Закону № 5153).

Однак варто звернути увагу, що нотаріус – це уповноважена державою фізична особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіві або незалежну професійну нотаріальну діяльність, зокрема *посвідчує права, а також факти, що мають юридичне значення*, та вчиняє інші нотаріальні дії, передбачені законом, з метою надання їм юридичної вірогідності (стаття 3 Закону).

Основним обов'язком нотаріуса є вчинення нотаріальної дії, якщо вона відповідає законодавству України або міжнародним договорам. При цьому інші обов'язки, передбачені статтею 5 Закону, тісно пов'язані з вчиненням нотаріальних дій, зокрема *сприянням фізичним та юридичним особам у здійсненні їх прав та захисті законних інтересів, роз'ясненям прав і обов'язків, попередженням про наслідки вчинюваних нотаріальних дій; зберіганням в таємниці відомостей, одержаних у зв'язку з вчиненням нотаріальних дій*.

Нотаріальні дії вчиняються нотаріусами за усним чи письмовим зверненням фізичної чи юридичної особи *без укладення додаткового договору*.

Вчинення нотаріальних дій, передбачених статтею 34 Закону, є юридичними діями, пов'язаними з наданням вірогідності юридичним правам, фактам, документам. При цьому будь-яка нотаріальна дія *завершується* вчиненням нотаріусом *посвідчувального напису або видачею відповідного свідоцтва* (стаття 48 Закону).

При цьому положеннями проекту Закону № 5153 визначається лише форма подання знеособленої одноразової (спеціальної) добровільної декларації, яка буде подаватися нотаріусом в електронному вигляді, що у свою чергу суперечить статті 48 Закону.

Враховуючи наведене, *запропоновані проектом Закону № 5153 положення* не враховують правовий статус нотаріуса та *не містять правових ознак, що притаманні нотаріальній дії*, а за своїм змістом є лише *формальною передачею* від імені фізичної особи – декларанта до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, знеособленої одноразової (спеціальної) добровільної декларації.

Разом з тим звертаємо увагу, що на нотаріусів, які працюють у державних нотаріальних конторах або займаються приватною нотаріальною діяльністю, законом може бути покладено вчинення інших дій, відмінних від нотаріальних, з метою надання їм юридичної вірогідності (стаття 1 Закону).

На сьогодні нотаріуси виконують низку повноважень, делегованих державою, відмінних від нотаріальних дій. Зокрема, відповідно до частини

першої статті 10 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» нотаріус виконує функції державного реєстратора, а згідно із частиною першою статті 1 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» нотаріус визначений державним реєстратором юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань. Також відповідно до частини другої статті 6 та частини першої статті 10 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» виконання обов'язків суб'єкта первинного фінансового моніторингу забезпечується, зокрема, нотаріусами.

З огляду на викладене та враховуючи, що Закон встановлює порядок правового регулювання діяльності нотаріату в Україні та не може містити правових норм щодо вчинення нотаріусами інших дій, відмінних від нотаріальних, визначення нотаріуса уповноваженим представником декларанта та делегування йому повноважень з представництва декларанта та подачі від його імені до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, знеособленої одноразової (спеціальної) добровільної декларації можливо шляхом внесення змін до спеціального нормативно-правового акта в цій сфері, до Кодексу або розробки окремого закону, який би регламентував відповідні відносини.

Додатково звертаємо увагу на питання щодо встановлення розміру плати за вчинення нотаріусами дій, відмінних від нотаріальних. Статтею 31 Закону передбачено, що приватні нотаріуси за вчинення інших дій, покладених на них відповідно до закону, справляють плату, розмір якої визначається законодавством у відповідній сфері.

3. Відповідно до запропонованої пунктом 2 розділу I проекту Закону № 5153 редакції абзаців третього, четвертого пункту 6.1 підрозділу 9-4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу в одноразовій (спеціальній) добровільній декларації відображаються відомості про об'єкти декларування, визначені в підпункті «а» пункту 4 цього підрозділу, в обсязі, достатньому для ідентифікації кожного з них, зокрема дані про банківську або небанківську фінансову установу (код за Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, якщо вона зареєстрована в Україні).

Для прав грошової вимоги (у тому числі грошових коштів, позичених декларантом третім особам за договором позики) в одноразовій (спеціальній) добровільній декларації зазначається найменування та інші дані про юридичну особу боржника (код за Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, якщо така особа зареєстрована в Україні) або прізвище, ім'я, по батькові та реєстраційний номер облікової картки платника податків (або у визначених цим Кодексом випадках – серія та номер паспорта громадянина України чи відповідний документ, що посвідчує особу

іноземця або особи без громадянства) фізичної особи – боржника, номер та дата документа, що підтверджує право грошової вимоги.

Враховуючи зазначене, зауважуємо, що відповідно до пункту 7 частини першої статті 1 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (далі – Закон про реєстрацію) Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (далі – Єдиний державний реєстр) – єдина державна інформаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та надання інформації про юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадські формування, що не мають статусу юридичної особи.

Згідно з частиною другою статті 9 Закону про реєстрацію в Єдиному державному реєстрі серед відомостей про юридичну особу містяться відомості про *ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств і організацій України*.

Варто зазначити, що відповідно до пункту 5 Положення про Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 року №118 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22 червня 2005 року № 499), присвоєння ідентифікаційних кодів з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України здійснюється державними реєстраторами – суб'єктам, на яких поширюється дія Закону про реєстрацію.

Згідно з підпунктом 2 пункту 11 вищезазначеного Положення територіальні органи державної статистики передають державним реєстраторам ідентифікаційні коди і здійснюють контроль за їх використанням.

Також звертаємо увагу, що на сьогодні у Кодексі вживається така термінологія, як «код згідно з ЄДРПОУ». Наприклад, абзац четвертий пункту 52.1 статті 52, абзац четвертий пункт 52.4 статті 52 Кодексу.

Отже, у запропонованих пунктом 2 розділу I проекту Закону № 5153 редакціях абзаців третього, четвертого пункту 6.1 підрозділу 9-4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу слова «код за Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» необхідно замінити на слова «код згідно з ЄДРПОУ».

4. Запропонованою пунктом 2 розділу I проекту Закону № 5153 редакцією абзаців першого – третього підпункту 15.2 пункту 15 підрозділу 9-4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу планується встановити, що з метою підтвердження застосування відповідної ставки збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування, визначеної пунктом 8 цього підрозділу, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, має право:

перевірити реєстрацію правочинів та/або активів у державних реєстрах, у тому числі шляхом звернення до відповідних державних органів;

у разі якщо за результатами застосування абзацу другого цього підпункту виявлена розбіжність між задекларованою інформацією та даними державних

реєстрів, звернутись до декларанта або уповноваженого представника декларанта із запитом щодо підтвердження наявності у декларанта зазначених у відповідній одноразовій (спеціальній) добровільній декларації майна, майнових і немайнових прав.

У частині, зокрема, отримання інформації щодо речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, яка міститься у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно (далі – Державний реєстр прав), висловлюємо таке *застереження*.

Відносини, що виникають у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, визначає Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» (далі – Закон).

Згідно з положеннями статті 12 Закону Державний реєстр прав містить відомості про зареєстровані речові права на нерухоме майно та їх обтяження, про зареєстровані права власності на об'єкти незавершеного будівництва та їх обтяження, а також про взяття на облік безхазяйного нерухомого майна і ціну (вартість) нерухомого майна та речових прав на нього чи розмір плати за користування нерухомим майном за відповідними правочинами, відомості та електронні копії документів, подані у паперовій формі, або документи в електронній формі, на підставі яких проведено реєстраційні дії, а також документи, сформовані за допомогою програмних засобів ведення Державного реєстру прав під час проведення таких реєстраційних дій, та відомості реєстрів (кадастрів), автоматизованих інформаційних систем, отримані державним реєстратором шляхом безпосереднього доступу до них чи в порядку інформаційної взаємодії таких систем з Державним реєстром прав.

Відповідно до частини третьої статті 32 Закону для посадових осіб органів державної влади, органів місцевого самоврядування, судів, органів Національної поліції, органів прокуратури, органів Служби безпеки України, Національного банку України, Національного антикорупційного бюро України, Національного агентства з питань запобігання корупції, приватних виконавців, адвокатів, нотаріусів інформація з Державного реєстру прав у зв'язку із здійсненням ними повноважень, визначених законом, надається за суб'єктом права чи за об'єктом нерухомого майна в електронній формі шляхом безпосереднього доступу до Державного реєстру прав за умови ідентифікації відповідної посадової особи за допомогою електронного цифрового підпису. Порядок доступу до Державного реєстру прав визначається Кабінетом Міністрів України, крім випадків, передбачених цим Законом.

Процедуру надання (припинення) доступу посадовим особам державних органів, органів місцевого самоврядування чи інших визначених законом особам, адвокатам та нотаріусам (далі – користувачі) до Державного реєстру прав у зв'язку із здійсненням ними повноважень, визначених законом, та процедуру отримання інформації з Державного реєстру прав, права та обов'язки суб'єктів, що є учасниками зазначеної процедури, визначає Порядок доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 року № 1127 (далі – Порядок).

Відповідно до пункту 3 Порядку доступ користувачів до Державного реєстру прав надається (припиняється) на підставі договору, укладеного з технічним адміністратором Реєстру, крім випадку надання посадовим особам державних органів автоматизованого доступу з використанням програмних засобів ведення інформаційно-телекомунікаційних систем відповідних державних органів за допомогою прикладного програмного інтерфейсу Державного реєстру прав.

Отже, на сьогодні законодавством у сфері державної реєстрації прав передбачена можливість для посадових осіб державних органів у зв'язку із здійсненням ними повноважень, визначених законом, отримання відомостей, які містить Державний реєстр прав, шляхом безпосереднього доступу.

Враховуючи наведене, на сьогодні законодавством у сфері державної реєстрації прав передбачена можливість для посадових осіб державних органів у зв'язку із здійсненням ними повноважень, визначених законом, отримання відомостей, які містить Державний реєстр прав, шляхом безпосереднього доступу.

З огляду на вказане слід звернути увагу, що центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, має право перевірити відомості про зареєстровані речові права на нерухоме майно шляхом безпосереднього доступу до Державного реєстру прав. Положення ж щодо можливості здійснення вказаної перевірки шляхом звернення до відповідних державних органів із запропонованої проектом Закону № 5153 редакції підпункту 15.2 пункту 15 підрозділу 9-4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу слід виключити.

5. Пунктом 1 розділу II «Прикінцеві положення» проекту Закону № 5153 передбачається, що цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Проте одним із принципів, на яких ґрунтується податкове законодавство України, є принцип стабільності податкового законодавства України, який полягає в тому, що зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року (підпункт 4.1.9 пункту 4.1 статті 4 Кодексу).

6. Пунктом 2 розділу II «Прикінцеві положення» проекту Закону № 5153 пропонується, крім внесення змін до Кодексу, передбачених розділом I проекту Закону № 5153, також внести відповідні зміни до законів України «Про нотаріат», «Про банки і банківську діяльність», «Про захист економічної конкуренції», «Про запобігання корупції».

Проте будь-які питання щодо оподаткування регулюються Кодексом і не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів, що містять виключно положення щодо внесення змін до цього Кодексу та/або положення, які встановлюють відповідальність за порушення норм податкового законодавства (пункт 7.3 статті 7 Кодексу).

Вищевказані зауваження до проєкту Закону № 5153 стосуються усіх альтернативних до нього проєктів законів №№ 5153-1, 5153-2, 5153-3.

Водночас **окремо** до проєктів законів №№ 5153-1, 5153-2, 5153-3 слід зауважити таке.

До проєкту Закону № 5153-1

У запропонованій пунктом 2 проєкту Закону № 5153-1 редакції пункту 19 підрозділу 9-4 розділу ХХ «Перехідні положення» Кодексу вказується, що державні гарантії та звільнення від відповідальності, передбачені цим підрозділом, не поширюються на активи, здобуті внаслідок вчинення кримінальних правопорушень, крім кримінальних правопорушень, передбачених статтями 212, 212-1 (щодо сплати податків як фізичною особою чи фізичною особою – підприємцем), 366 (щодо складання, видачі, внесення завідомо неправдивих відомостей, іншого підроблення документів податкової та/або фінансової звітності, митних декларацій, податкових накладних, первинних документів, іншої звітності з податків, зборів, обов'язкових платежів), 367 (якщо злочин пов'язаний з порушенням вимог податкового, митного, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи) Кримінального кодексу України (далі – КК).

Водночас звернення до приписів, змістовно пов'язаного із поданим проєктом Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України у зв'язку із внесенням змін до Податкового кодексу України щодо запровадження добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету», реєстр. № 5156-1 від 9 березня 2021 року, внесеного народними депутатами України Ніколаєнком А.І. та іншими (далі – проєкт Закону № 5156-1), свідчить про те, що питання виключення кримінальної відповідальності за умови подання відповідною особою одноразової (спеціальної) добровільної декларації та сплати узгодженої суми збору (податкових зобов'язань) відповідно до підрозділу 9-4 Кодексу стосуються виключно діянь, передбачених статтями 212 та 212-1 КК.

Жодних змін до КК щодо поширення державних гарантій у виді звільнення декларантів від кримінальної відповідальності за статтями 366 (у частині складання, видачі, внесення завідомо неправдивих відомостей, іншого підроблення документів податкової та/або фінансової звітності, митних декларацій, податкових накладних, первинних документів, іншої звітності з податків, зборів, обов'язкових платежів) та 367 (якщо злочин пов'язаний з порушенням вимог податкового, митного, валютного та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи) КК, проєктом Закону № 5156-1 не передбачено, що виключає можливість належним чином застосовувати на практиці аналізовану ініціативу.

До проєкту Закону № 5153-2

1. Запропонованою розділом I проєкту Закону № 5153-2 редакцією абзацу дванадцятого підпункту 2.7.2 підпункту 2.7, підпункту 2.9 пункту 2 підрозділом 9-4 розділ XX «Перехідні положення» Кодексу передбачається встановити, що для цілей одноразового (спеціального) добровільного декларування декларант має розмістити кошти в національній та/або іноземній валюті у готівковій формі та/або банківських металах на поточних рахунках зі спеціальним режимом використання (далі – спеціальні рахунки) в Акціонерному товаристві «Державний ощадний банк України» до подання одноразової (спеціальної) добровільної декларації.

Декларант з метою забезпечення виконання положень цього пункту має звернутися до Акціонерного товариства «Державний ощадний банк України» для відкриття спеціального рахунку. Порядок відкриття, зарахування на спеціальний рахунок коштів і здійснення контролю за операціями по такому рахунку встановлюється Національним банком України.

У зв'язку з наведеним зазначаємо, що згідно зі статтею 6 Господарського кодексу України одним із загальних принципів господарювання в Україні є забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання.

Частиною другою статті 25 вказаного Кодексу встановлено, що органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.

Також слід враховувати, що відповідно до частини першої статті 55 Закону України «Про банки і банківську діяльність» відносини банку з клієнтом регулюються законодавством України, нормативно-правовими актами Національного банку України та угодами (договорами) між клієнтом та банком.

Крім того, частиною першою статті 627 Цивільного кодексу України встановлено, що сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості.

Органам державної влади і органам місцевого самоврядування забороняється будь-яким чином впливати на керівництво чи працівників банків у ході виконання ними службових обов'язків або втручатись у діяльність банку, за винятком випадків, передбачених законом (частина четверта статті 5 Закону України «Про банки і банківську діяльність»).

Також варто взяти до уваги пропозиції Антимонопольного комітету України, надіслані Кабінету Міністрів України листом від 03 листопада 2020 року № 130-29/01-15066, щодо запобігання порушенню принципу конкурентного нейтралітету на ринку банківських послуг, в яких йдеться про ситуацію, що склалася на ринку банківських послуг у зв'язку з наділенням банків

державного сектору виключними правами на обслуговування окремих сегментів ринку банківських послуг.

Враховуючи наведене, запропоновані проектом Закону № 5153-2 положення щодо визначення Акціонерного товариства «Державний ощадний банк України» уповноваженим банком з відкриття поточних рахунків зі спеціальним режимом використання для цілей одноразового (спеціального) добровільного декларування потребують перегляду.

2. Реалізація запропонованих розділом I проекту Закону №5153-2 пропозицій підпункту 1 пункту 14, пункту 19 підрозділу 9-4 Кодексу має супроводжуватися внесенням відповідних змін до Кримінального кодексу України. Зокрема, має місце в проекті Закону № 5153, з яким одночасно подається проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України у зв'язку із внесенням змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету», реєстр. № 5156 від 25 лютого 2021 року, внесений Президентом України.

3. Оскільки законопроект має складатися з двох розділів (перший – внесення змін до закону, другий – строк набрання чинності законом), проект Закону № 5153-2 слід доповнити положенням щодо набрання ним чинності.

До проекту Закону № 5153-3

Запропонованою пунктом 2 розділу I проекту Закону № 5153-3 редакцією пункту 14 підрозділу 9-4 розділу XX «Прикінцеві положення» Кодексу пропонується визначити, що до декларанта, який сплатив у повному обсязі суму збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування у встановлених цим підрозділом порядку, строки та розміри, не можуть:

1) уживатися заходи забезпечення кримінального провадження, застосовуватися запобіжні заходи та вчинятися слідчі (розшукові) дії за кримінальним провадженням у зв'язку з придбанням (формуванням джерел придбання), створенням, одержанням, використанням зазначених в одноразовій (спеціальній) добровільній декларації активів за будь-який період до 1 січня 2021 року (у межах складу та вартості активів фізичної особи, зазначених в одноразовій (спеціальній) добровільній декларації як об'єкт і база для нарахування збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування), за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених статтями 212, 212-1 КК. Суми, щодо яких сплачено збір з одноразового (спеціального) добровільного декларування, вираховуються з установлених критеріїв для цілей кваліфікації правопорушення як кримінально караного діяння щодо активів фізичної особи, які були відображені (в межах складу та вартості) в одноразовій (спеціальній) добровільній декларації;

2) розпочинатися провадження у справах про адміністративні правопорушення за порушення податкового та валютного законодавства,

контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також за статтями 155-1, 162, 162-1, 163-1 (щодо самозайнятої особи), 163-2 (щодо самозайнятої особи в частині сплати єдиного податку та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування), 163-4 (щодо самозайнятої особи), 163-15 (щодо самозайнятої особи), 164 (щодо самозайнятої особи), 164-1, 164-2 (щодо фізичної особи – підприємця), 165-1 (щодо самозайнятої особи), 166-6 (щодо самозайнятої особи) Кодексу України про адміністративні правопорушення, якщо такі правопорушення пов'язані з придбанням (формуванням джерел придбання), створенням, одержанням, використанням зазначених в одноразовій (спеціальній) добровільній декларації об'єктів декларування до 1 січня 2021 року (в межах складу та вартості активів, зазначених в одноразовій (спеціальній) добровільній декларації як об'єкт і база для нарахування збору з одноразового (спеціального) добровільного декларування) КК.

Варто зауважити, що окреслені вище питання виходять за межі предмета правового регулювання Податкового кодексу України.

Так, відповідно до частини першої статті 1 Кримінального процесуального кодексу порядок кримінального провадження на території України визначається лише кримінальним процесуальним законодавством України, до якого належать: Конституція України, Кримінальний процесуальний кодекс України, інші закони України, а також міжнародні договори з питань правової допомоги в кримінальних провадженнях, учасником яких є Україна, згода на обов'язковість яких надана Верховною радою України.

При цьому зазначаємо, що юридично некоректно встановлювати заборону на проведення процесуальних дій у межах вже відкритого кримінального провадження.

З повагою

Міністр

Денис МАЛЮСЬКА